

Jak se připravit na možné krize?

Ještě před koncem r. 2019 jsme si žili v klídku a blahobytu a o možných náhlých krizích jen četli v *scifi*. Koronavirus SARS-CoV-2 nás však vytrhl z pocitu bezstarostnosti a stále nám dává zabrat. Jeho ekonomické důsledky pocítíme zejména v následujících letech. Aby toho nebylo málo, přišel *Green Deal* a válka na Ukrajině.

Člověk rád podlehne pocitu bezpečí a bezstarostnosti a nerad si připouští, co vše by také mohlo nastat. Přitom rozumný člověk by měl být i na nečekané problémy, černé labutě, aspoň trochu připraven. Co by nás tedy kromě infekční pandemie a rozvratu ekonomiky mohlo překvapit?

Energetický blackout

Vzhledem k velké propagaci obnovitelných zdrojů, které jsou časově nevyrovnané, to není nereálná hrozba. Otázka tedy zní spíše než *zdaleka*, tak *kdy*? Krátkodobé výpadky elektřiny v důsledku vichřic a bouří, bývají napraveny většinou v horizontu dvou, tří dnů a z vyteklého mrazáku se lehce vzpamatujeme. Problém je už se středně dobým blackoutem, který by trval deset a více dní. Nechyběla by nám ani tak elektřina, či potraviny, jako ztráta tekoucí vody a nefungující WC. Připravit se na to nedá, ale člověk by měl mít nějakou pohotovostní zásobu vody, ať už kohoutkové nebo balené pro pití. Měl by znát pak i vodní zdroje ve svém okolí, kam by se dalo zajít a relativně čistou vodu získat (lesní potok, studánka). Také možnost jak ji případně převařit či chemicky upravit (Sagen apod.). To vyžaduje nějakou formu vařiče nebo ohniště. Potřeboval by také svíce či petrolejku, baterku a lihový či plynový vařič, zápalky. V zimě k tomu přistupuje problém, jak zajistit teplo. Improvizovaná kamínka s odvodem spalin v jedné místnosti? Kde získávat dřevo? Několik izolačních vrstev oděvu je lepších než jedna velká.

Při delším blackoutu elektrickém nebo tepelném už dochází k rozpadu společnosti a problémy s potravinami zejména ve městech. Hromadí se odpady, exkrementy, nefungují služby. Hrozba vypuknutí epidemií. Člověk by měl mít doma zásobu trvanlivých potravin na dobu aspoň jednoho měsíce, běžné léky a v autě udržovat pokud možno plnou nádrž. Poohlížet se po možnosti potravin z přírody. Možnost odejít na venkov.

Bez elektřiny nefunguje bezhotovostní placení, a proto by měl mít člověk připravenou hotovost nejlépe v drobnějších bankovkách. Může dojít i na barterový obchod či využití drahých kovů a klenotů.

Nejhorší formou blackoutu by byla silná sluneční bouře, podobná té, jaká postihla Zemi v r. 1859, kdy jen spálila část telegrafního vedení. Dnes by vyhořely rozvodné sítě a transformátory, satelity a zničila by nám elektroniku. Obnova by trvala roky. To znamená stát se lovcem a zemědělcem. Umět se také bránit a čelit sociálnímu rozpadu společnosti a nárůstu kriminality.

Válka, revoluce, sociální rozvrat

Přináší podobné problémy jako blackout a často je i odstávky energií provází a navíc představuje i ohrožení života a majetku. Vystává tedy i potřeba úkrytu či krytu. I hotové peníze se stávají bezcennými a velkou úlohu při shánění potravin sehrávají drahé kovy a šperky, barter. Zásoba trvanlivých potravin pomůže jen v počátečních fázích, než se člověk adaptuje. Situace je psychicky velmi náročná a brzy se vyrojí mnoho podvodníků.

Náhlý požár bytu, domu

Způsobí jistě stres a potřebu rychlé reakce. Před opuštěním bytu je třeba vzít to nejdůležitější. Co to bude? Je dobré si to v klidu předem ujasnit. Měly by to být klíče od auta a garáže, doklady, mobilní

telefon, hotovost a platební karta. Zbude-li čas, tak ochranný oděv, deka, vysocekalorickou potravinu (čokoláda) a případně pitnou vodu, případně klenoty.

Tornádo, výbuch a zničení obydlí

Neumožní předem reagovat a něco zachraňovat kromě života. Pro takové případy by bylo dobré mít někde jinde „zálohu“ (obdobně jako s daty). Hodit se k tomu může garáž, auto, práce či byt příbuzných. Nejlepší zálohou jsou finanční prostředky, případně kopie dokumentů, počítačových dat, rezervní klíče.

Případ únosu někoho blízkého

Je výhodné mít dohodnuté určité signály. V první řadě jak nenápadně naznačit, že je člověk unesen či v nebezpečí. Možnost je zvolit banální, avšak absurdní informaci v běžné komunikaci. Např. „A nezapomeň vyvenčit Lízinku“ v případě, že Lízinka je už dávno mrtvá. Nejlépe si pár takových signálů dohodnout předem. Zanechat v bytě nějaký signál. Znát hmat skrytí palce v dlani jako výraz násilí.

Člověk by měl mít někde stále připravenou *krabičku poslední záchrany (KPZ)*, v dnešní době spíš větší bednu nebo nejlépe malou místnost. Umožní mu přečkat aspoň první kritické období, než se dokáže zorientovat a přizpůsobit nové situaci. Některé věci, jako třeba vodu, potraviny či léky je třeba v KPZ periodicky obnovovat.

Doporučený obsah KPZ: (?)

Finanční obnos, platební karty, (šperky)

Trvanlivé potraviny, otvírák konzerv, nůž, lžice, plynová kartuš, tábornický vaříč, ešus, zápalky

Mechanická baterka, svíčky, kapesní nůž, tužka a zápisník

Pitná voda

Ručník či přikrývka

Kopie občanského průkazu

Mobily na příbuzné a přátele

Aspirin, lék proti bolesti

Rezervní klíče (garáž, auto, zahrádka)

Velká taška, ve které se to dá přenést